

**Podsumowanie wyników naboru wniosków do Programu LIFE w roku  
2014 oraz naboru wniosków w roku 2015, a także dotychczasowe  
i planowane działania NFOŚiGW w zakresie wsparcia wnioskodawców  
i beneficjentów LIFE**

---

**Spis treści:**

1. Streszczenie
2. Informacje ogólne
3. Wyniki naboru LIFE 2014 roku
4. Nabór LIFE 2015
5. Realizacja projektów LIFE w Polsce
  - I. Projekty LIFE w Polsce
  - II. Kontrola projektów LIFE+
6. Działalność informacyjno – szkoleniowa NFOŚiGW w 2015 r.
7. Realizacja projektu CB w 2016 r.

**1. Streszczenie**

- Niniejsza informacja stanowi wypełnienie obowiązku wynikającego z postanowień:
  - art. 6 pkt 11 *Porozumienia w sprawie wdrażania Instrumentu Finansowego LIFE+ pomiędzy Ministrem Środowiska a NFOŚiGW z dnia 05.08.2008 r. zmienionego Aneks nr 1 z dnia 07.05.2010 r.*,
  - art. 5 pkt 1 *Porozumienia w sprawie współpracy w zakresie wsparcia wdrażania programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE, ustanowionego na lata 2014-2020 z dnia 28.02.2014 r.*
- Pierwszy nabór wniosków tradycyjnych w ramach Programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE w roku 2014 zakończył się wyborem do dofinansowania przez KE trzech polskich projektów o łącznej kwocie wsparcia KE ponad 6,45 mln EUR oraz współfinansowaniu NFOŚiGW w wysokości około 11,1 mln PLN.
- W wyniku naboru LIFE 2014 r. Polska wykorzystała dotychczas 6,11% krajowej alokacji określonej dla Podprogramu na rzecz środowiska na lata 2014-2017.
- W wyniku naboru wniosków zintegrowanych w 2015 r. Komisja Europejska zaakceptowała do dofinansowania projekt Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego pn.: „Małopolska w zdrowej atmosferze” przy wsparciu KE na kwotę 9,9 mln EUR.
- W ramach naboru 2015 r. do Komisji Europejskiej zostało przekazanych 40 wniosków polskich podmiotów, w tym 33 wnioski ze wstępnie zadeklarowanym współfinansowaniem NFOŚiGW.
- W 2015 roku NFOŚiGW podjął działania propagujące LIFE i wspierające wnioskodawców. Przeszkolonych zostało około 500 przedstawicieli potencjalnych wnioskodawców w ramach organizowanych przez Krajowy Punkt Kontaktowy konferencji, szkoleń i warsztatów. Dodatkowo pracownicy NFOŚiGW prezentowali Program LIFE na konferencjach zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne.



- Od 2016 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, na podstawie umowy z Komisją Europejską, realizuje projekt budowania potencjału, który poprzez szereg działań promocyjno-szkoleniowych ma na celu lepsze wykorzystanie środków LIFE.

## 2. Informacje ogólne

Program LIFE jest jedynym instrumentem finansowym Unii Europejskiej koncentrującym się wyłącznie na współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Zarządzany jest bezpośrednio przez Komisję Europejską i wdrażany od 1992 roku. Celami Programu są:

- wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska,
- realizacja polityki ochrony środowiska,
- identyfikacja i promocja nowych rozwiązań problemów związanych z ochroną środowiska.

Beneficjentem Programu może być każdy podmiot zarejestrowany na terenie Unii Europejskiej. Polska włączyła się w realizację Instrumentu Finansowego LIFE+ w 2008 r. Na podstawie zawartego porozumienia z Ministrem Środowiska (*Porozumienie w sprawie wdrażania Instrumentu Finansowego LIFE+ pomiędzy Ministrem Środowiska a NFOŚiGW z dnia 5 września 2008 r.*) NFOŚiGW przyjął funkcje Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE+ oraz instytucji współfinansującej projekty LIFE+, zapewniając dofinansowanie przedsięwzięć ze środków krajowych oraz pomoc merytoryczną w przygotowaniu wniosków.

W perspektywie 2007-2013, w ramach LIFE+ dofinansowanie Komisji Europejskiej uzyskało 65 projektów realizowanych na terenie Polski, o łącznym koszcie całkowitym ok. 620 mln zł i dofinansowaniu NFOŚiGW w formie dotacji na poziomie ponad 260 mln zł. Od naboru 2008 r., w którym NFOŚiGW włączył się we wdrażanie LIFE+, Polska pozyskała ponad 91,4% alokacji krajowej tj. 80,7/88,3 mln €.

Kontynuacją Programu w perspektywie 2014-2020 jest Program działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE ustanowiony Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 11.12.2013 r. Wdrażanie Programu podzielono na dwa okresy rozliczeniowe, w ramach których będą przyjmowane tzw. Wieloletnie Programy Prac, definiujące zakres wdrażania LIFE w danym okresie.

Komisja Europejska, oprócz projektów tradycyjnych, dopuściła dodatkowo możliwość uzyskania dofinansowania na realizację projektów budowania potencjału oraz zintegrowanych. Projekty mogą być realizowane w ramach dwóch podprogramów obejmujących stosowne obszary priorytetowe:

- podprogram na rzecz środowiska
  - ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami
  - przyroda i różnorodność biologiczna
  - zarządzanie i informacja w zakresie środowiska
- podprogram na rzecz klimatu
  - ograniczenie wpływu człowieka na klimat
  - dostosowanie się do skutków zmian klimatu
  - zarządzanie i informacja w zakresie klimatu

Korzystając z doświadczeń lat 2008 - 2013, w dniu 28.02.2014 r. podpisano *Porozumienie pomiędzy MŚ, a NFOŚiGW w sprawie współpracy w zakresie wsparcia wdrażania Programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE ustanowionego na lata 2014-2020*. Określa ono, m. in. iż: „biorąc pod uwagę określony ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1323 z późn. zm.), w szczególności art. 400b ust. 1, cel działania Narodowego Funduszu oraz wynikające z art. 400q ust. 2 ustawy zalecenie prowadzenia przez Narodowy Fundusz gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną (...)” do zadań NFOŚiGW należy: „zapewnienie możliwości ubiegania się o współfinansowanie ze środków krajowych projektów, w tym projektów zintegrowanych, które są zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi w obszarze ochrony środowiska i klimatu, na zasadach określonych we właściwym



programie priorytetowym NFOŚiGW”. Na mocy powyższego, Beneficjenci LIFE z Polski mogą uzyskać wsparcie finansowe projektów pochodzące ze środków NFOŚiGW, a Wnioskodawcy wsparcie Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE w zakresie przygotowywania wniosków do LIFE.

### 3. Wyniki naboru LIFE 2014 roku

Nabór wniosków o dofinansowanie w 2014 r. był pierwszym naborem w ramach nowej perspektywy finansowej LIFE 2014-2020. Do Komisji Europejskiej przekazanych zostało 71 wniosków za pomocą systemu eProposal, w tym 63 z zadeklarowanym wstępnym współfinansowaniem NFOŚiGW (niepotwierdzoną deklaracją współfinansowania A6, bądź informacją przekazaną dla Wnioskodawców PJB).

Komisja Europejska przyznała dofinansowanie 3 wnioskom z Polski o łącznej kwocie wsparcia KE ponad 6,45 mln EUR. Zaakceptowane projekty realizują priorytety KE w obszarach: podprogramu na rzecz środowiska - ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami (1 projekt) oraz podprogramu na rzecz klimatu – dostosowania się do skutków zmian klimatu (1 projekt), zarządzania i informowania w zakresie klimatu (1 projekt).

Ze względu na specyfikę Programu LIFE i określenie alokacji krajowych jedynie na lata 2014-2017 i wyłącznie dla podprogramu na rzecz środowiska Polska wykorzystała dotychczas 6,11% krajowej alokacji (3,1/51,0 mln €).

Na wyniki naboru 2014 r. istotny wpływ miały przede wszystkim:

- zmiana podejścia KE do alokacji krajowych z alokacji rocznych na alokację czteroletnią,
- zmniejszenie ogólnej liczby projektów rekomendowanych do dofinansowania ze względu na podwyższenie intensywności standardowego poziomu dofinansowania ze środków LIFE z 50% do 60%, oraz zmniejszeniu budżetu na tzw. projekty tradycyjne,
- większa konkurencja pomiędzy projektami z Unii Europejskiej.

W wyniku naboru 2014 r., w grudniu 2015 r. NFOŚiGW podpisał **3 umowy o współfinansowanie ze środków NFOŚiGW** projektów LIFE, w łącznej kwocie współfinansowania około **11,1 mln zł**. Zgodnie z zasadami naboru realizacja projektów wyłonionych w naborze 2014 mogła rozpocząć się od 1 lipca 2016 roku. W celu przybliżenia beneficjentom LIFE wybranym w naborze 2014 roku procedur oraz wymagań NFOŚiGW, w II kw. 2016 r. planowane jest zorganizowanie szkolenia w zakresie rozliczania umów o dofinansowanie zawartych z NFOŚiGW.

Zestawienie projektów z naboru 2014 r. dofinansowywanych przez KE i NFOŚiGW przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Zestawienie projektów z naboru 2014 r. dofinansowywanych przez KE i NFOŚiGW

lp.	Beneficjent	nazwa przedsięwzięcia	obszar priorytetowy	całkowity koszt [PLN]	środki KE [EUR]	środki NFOŚiGW [PLN]
1.	Flukar Sp. z o.o	Proekologiczna instalacja pilotażowa do produkcji emulsji asfaltowych modyfikowanych nanostrukturami z polimerów odpadów	Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami	18 495 596	2 628 123	2 733 836
2.	Miasto Radom	Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia	Dostosowanie się do skutków zmian klimatu	24 306 659	2 933 976	6 494 305
3.	Fundacja WWF Polska	Wdrażanie Zrównoważonego Rozwoju na podstawie Odpowiedzialnej Społecznie Transformacji (WZROST)	Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu	6 180 343	888 540	1 847 803
razem				<b>48 982 598</b>	<b>6 450 639</b>	<b>11 075 944</b>



Program LIFE przewiduje, oprócz projektów tradycyjnych, finansowanie projektów budowania potencjału (PBP) oraz projektów zintegrowanych (PZ). Pierwszy nabór wniosków z zakresu PBP odbył się w 2014 r. KE zaakceptowała wnioski z 14 państw członkowskich, w tym z Polski. Od początku 2016 r. realizowany jest przez NFOŚiGW projekt PBP o koszcie całkowitym 3 577,4 tys zł, który ma na celu lepsze wykorzystanie krajowej alokacji LIFE poprzez zwiększenie liczby dobrej jakości wniosków składanych do KE. Zakres działań planowanych do realizacji w ramach projektu zawarto w pkt 7 informacji.

Projekty zintegrowane LIFE koncentrują się na pełnym wdrożeniu planów i strategii dotyczących rozwiązania problemów środowiskowych w skali co najmniej regionalnej. W ramach naboru projektów zintegrowanych 2014 r., jako 1 z 6 projektów z całej Europy, zakwalifikowany do dofinansowania KE został pierwszy polski projekt zintegrowany, złożony przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego pn.: „Małopolska w zdrowej atmosferze”. Obecnie trwa procedura negocjacji warunków współfinansowania projektu przez NFOŚiGW.

#### **4. Nabór LIFE 2015**

Do Biura Narodowego Funduszu, w terminie ogłoszonego naboru (01.06.-06.07.2015 r.), wpłynęły łącznie 54 wnioski o udzielenie dofinansowania przedsięwzięć LIFE ze środków NFOŚiGW. W wyniku oceny według kryteriów dostępu 6 wniosków zostało odrzuconych. Zgodnie z zapisami programu priorytetowego, pozostałe wnioski o współfinansowanie (44 wnioski krajowe oraz 4 wnioski od współbeneficjentów projektów zagranicznych) poddane zostały ocenie efektywności kosztowej planowanych przedsięwzięć w oparciu o kryteria i przyjętą metodykę. Dokonano również oceny zgodności zakresu przedsięwzięć z dokumentami strategicznymi, w której bezpośredni udział brało Ministerstwo Środowiska. W wyniku oceny według kryteriów jakościowych oraz horyzontalnych 9 wniosków zostało odrzuconych (w ramach oceny merytorycznej prowadzonej przez NFOŚiGW). Pozostałe 39 wniosków zostało ocenione pozytywnie na łączną kwotę dofinansowania ze środków NFOŚiGW na poziomie 84,2 mln zł. Lista przedmiotowych wniosków stanowi załącznik nr 1. NFOŚiGW wypełnił i przekazał umieszczonym na ww. liście wnioskodawcom, niebędącym państwowymi jednostkami budżetowymi, 35 formularzy A6 (w tym 4 dla współbeneficjentów projektów zagranicznych) stanowiących niepotwierdzone zobowiązanie udzielenia dofinansowania z NFOŚiGW na realizację przedsięwzięć w ramach Programu LIFE.

W terminie naboru KE (w zależności od obszaru priorytetowego LIFE do 15.09./01.10./07.10.2005 r.) Wnioskodawcy samodzielnie przesłali aplikację za pomocą narzędzia eProposal. Do KE trafiło 40 wniosków od polskich wnioskodawców (29 wniosków z deklaracją współfinansowania NFOŚiGW, 4 wnioski państwowych jednostek budżetowych spełniających kryteria wyboru NFOŚiGW oraz 7 wniosków nieubiegających się o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW bądź odrzuconych podczas oceny). Zgodnie z informacją przekazaną przez Komisję Europejską wstępne wyniki naboru 2015 r. mają być znane w połowie marca 2016 r. (dla Podprogramu na rzecz klimatu) oraz w połowie kwietnia 2016 r. (dla Podprogramu na rzecz środowiska).

#### **5. Realizacja projektów LIFE w Polsce**

##### **I. Projekty LIFE w Polsce**

Od roku 2008, kiedy NFOŚiGW włączył się w realizację Programu LIFE w Polsce jako instytucja współfinansująca, podpisano 69 umów o dofinansowanie w formie dotacji oraz 6 umów dofinansowania w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia. Większość projektów współfinansowanych przez NFOŚiGW (63) to przedsięwzięcia krajowe - realizowane przez polskich beneficjentów na terenie naszego kraju. Polskie podmioty biorą także udział w realizacji projektów międzynarodowych (4 przedsięwzięcia, 6 umów), koordynowanych przez podmioty ze



Szwecji, Hiszpanii oraz Włoch. Zestawienie wszystkich umów o współfinansowanie projektów LIFE stanowi załącznik 2. Strukturę realizowanych umów oraz dane finansowe przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Zestawienie umów o współfinansowane zawartych przez NFOŚiGW od 2008 r.

Instrument Finansowy LIFE+ (perspektywa 2007-2013)					
rodzaj umowy	liczba umów	zakres tematyczny	całkowity koszt [PLN]	kwota dofinansowania ze środków KE [EUR]	kwota dofinansowania ze środków NFOŚiGW [PLN]
dotacje	38	Przyroda i różnorodność biologiczna	429 686 755	57 239 596	179 263 322
	18	Ochrona środowiska i zarządzanie zasobami	121 284 857	13 964 924	49 941 763
	10	Zarządzanie i informacja w zakresie środowiska	67 545 757	8 290 098	29 937 379
pożyczki	3	Przyroda i różnorodność biologiczna	2 496 915	-	2 496 915
	3	Ochrona środowiska i zarządzanie zasobami	2 144 200	-	2 144 200
Program LIFE (perspektywa 2014-2020)					
dotacje	1	Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami	18 495 596	2 628 123	2 733 836
	1	Dostosowanie się do skutków zmian klimatu	24 306 659	2 933 976	6 494 305
	1	Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu	6 180 343	888 540	1 847 803
<b>razem</b>	<b>75</b>		<b>672 141 082</b>	<b>85 945 257</b>	<b>274 859 523</b>

Według stanu na dzień 01.03.2016 r. wdrażanych i współfinansowanych przez NFOŚiGW jest 56 przedsięwzięć, na realizację których podpisano łącznie 57 umów dotacji. W tym terminie 4 projekty (3 projekty edukacyjne, 1 przyrodniczy) zostały zakończone i rozliczone przez KE oraz NFOŚiGW. W odniesieniu do kolejnych 7 projektów (8 umów) trwa procedowanie sprawozdań końcowych przedłożonych do NFOŚiGW.

NFOŚiGW w II połowie 2014 roku, zgodnie z rekomendacją NIK po przeprowadzonej kontroli, uruchomił dla wszystkich Beneficjentów LIFE dodatkową formę wsparcia w postaci pożyczki na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia i pożyczki na wkład własny. Dotychczas z takiej możliwości skorzystało 6 podmiotów (dodatkowo trzy wnioski pozostają w trakcie procedowania).

Wyniki naboru LIFE 2014 roku oraz doświadczenia naboru wniosków do NFOŚiGW o współfinansowanie projektów LIFE w 2015 r. wskazały na potrzebę dokonania zmian w procedurze naboru wniosków o współfinansowanie NFOŚiGW służących zwiększeniu szans na skuteczne pozyskiwanie środków UE dostępnych w ramach programu LIFE. W związku z tym w październiku 2015 r. dokonano zmian w zapisach programu priorytetowego „Współfinansowanie Programu LIFE” (PP) poprzez dodanie naboru skróconego, dotyczącego Wnioskodawców, którzy uzyskali dofinansowanie KE (po fazie rewizji), a zostali odrzuceni przez NFOŚiGW z przyczyn formalnych lub nie ubiegali się o środki NFOŚiGW. NFOŚiGW, dla Wnioskodawców naboru KE 2015 r., planuje uruchomić nabór skrócony w II kw. 2016 r.

Jednocześnie, zgodnie z rekomendacjami Zarządu NFOŚiGW z dnia 05.02.2016 r. dot. ograniczenia budżetów programów priorytetowych w zakresie dofinansowania bezzwrotnego, planowana jest aktualizacja zapisów PP celem uatrakcyjnienia oferty pożyczkowej dla przyszłych Beneficjentów LIFE.





## II. Kontrola projektów LIFE+

W 2015 r. żaden polski projekt nie został poddany audytowi (kontroli) Komisji Europejskiej. Przedstawiciele KE odwiedzili 4 polskie projekty w miejscu realizacji przedsięwzięć w ramach 2 wizyt monitorujących.

Zgodnie z regulacjami NFOŚiGW, każda umowa o współfinansowanie projektu LIFE+/LIFE musi zostać przynajmniej jednokrotnie skontrolowana w okresie realizacji przedsięwzięcia. W 2015 roku kontroli poddano łącznie 13 umów, w tym jedną umowę kontrolowano po raz drugi (pierwsza kontrola miała miejsce w 2014 r.). Ponowna kontrola była podyktowana informacją od Beneficjenta Koordynującego o możliwym przedwczesnym zakończeniu realizacji projektu przy częściowym osiągnięciu zaplanowanego efektu. Większość kontroli zakończyło się bez uwag, zaś zalecenia pokontrolne sformułowano w stosunku do 3 umów (dotyczyły one głównie aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego oraz wyjaśnień lub poprawy dokumentacji księgowej i merytorycznej). W przypadku 2 kontroli zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane. W przypadku 1 kontroli czas realizacji zaleceń upłynął 31.01.2016 r., a przesłany przez Beneficjenta materiał podlega weryfikacji.

### 6. Działalność informacyjno – szkoleniowa NFOŚiGW w 2015 r.

Pracownicy NFOŚiGW w ramach działalności Krajowego Punktu Kontaktowego w 2015 r. uczestniczyli w kilkunastu konferencjach, szkoleniach, warsztatach informując o dotychczasowych osiągnięciach LIFE+ w Polsce oraz zachęcając potencjalnych wnioskodawców do korzystania z Programu LIFE. Do najważniejszych wydarzeń należały:

- konferencja „Podniesienie efektywności energetycznej przedsiębiorstw, miast i gmin w nowej perspektywie funduszy europejskich 2014 – 2020”, organizator: Sea Development Sp. z o.o, Kołobrzeg, 23-24.03.2015 r.,
- warsztaty ochrony torfowisk, organizator: Klub Przyrodników, Kukle, 27-28.04.2015 r.,
- szkolenie w ramach projektu GreenEvo, organizator: Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 15.05.2015 r.,
- konferencja Pierwsze Polskie Forum Biznes i Bioróżnorodność, organizator: Polska Fundacja Biznes dla bioróżnorodności, Warszawa, 16.06.2015 r.,
- spotkanie Projektów LIFE NATURA, organizator: Kampinoski Park Narodowy, Izabelin, 01.10.2015 r.,
- konferencja „Ekologia i efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach. Finansowanie nie tylko ze środków unijnych”, organizator: Wydawnictwo Explanator, Warszawa, 22.10.2015 r.,
- konferencja „Finansowanie ochrony przyrody w Polsce w perspektywie finansowej 2014-2020”, organizator: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa, 29.10.2015 r.,
- konferencja III Polski Kongres Przedsiębiorczości, organizator: Polska Agencja Przedsiębiorczości, Łódź, 5-6.11.2015 r.,
- konferencja „II Konferencja WODA. ŚCIEKI. OSADY - Aspekty prawne i finansowanie – warsztaty”, organizator: Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie, Łódź, 8-9.12.2015 r.

W trakcie trwania naboru LIFE oraz NFOŚiGW, NFOŚiGW podjął następujące działania w celu pomocy polskim wnioskodawcom w ubieganiu się o dofinansowanie:

- Dzień Informacyjny LIFE- 14.04.2015 r.,
- szkolenia dla wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektów LIFE ze środków NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie programu LIFE”- 07.05.2015r., 25/27/28.05.2015 r.,
- warsztaty pisania wniosków do Programu LIFE- 16.06.2015 r.,
- 33 indywidualne konsultacje wniosków do LIFE w ramach tygodnia konsultacyjnego LIFE.

Łącznie w powyższych wydarzeniach udział wzięło ok. 500 osób.

Ponadto, na bieżąco realizowane były następujące działania:



- prowadzenie strony internetowej  
<http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-zagraniczne/instrument-finansowy-life/>,
- prowadzenie skrzynki e-mailowej LIFE+ [life@nfosigw.gov.pl](mailto:life@nfosigw.gov.pl), dla podmiotów zainteresowanych Programem LIFE,
- udzielanie informacji o Programie oraz konsultacje telefoniczne,
- rozpowszechnianie podczas wszystkich konferencji i szkoleń zeszytów tematycznych LIFE, opracowanych przez Komisję Europejską, przetłumaczonych i wydanych przez NFOŚiGW.

## 7. Realizacja projektu CB w 2016 r.

W dniu 30.12.2015 r. zawarta została Umowa pomiędzy NFOŚiGW a Komisją Europejską nr LIFE14 CAP/PL/000011 w sprawie realizacji projektu budowy potencjału. Koszt całkowity projektu to 3 577,4 tys zł, w tym 2 289,5 tys zł dofinansowania z KE i 1 287,9 tys zł wkładu własnego Narodowego Funduszu.

W okresie obowiązywania umowy, w latach 2016-2019 Narodowy Fundusz, poprzez szeroko zakrojone działania promocyjno-szkoleniowe, będzie dążył do zwiększenia wykorzystania środków Programu LIFE przez polskie podmioty.

W ramach projektu, poza wzmocnieniem Krajowego Punktu Kontaktowego Programu LIFE (szkolenia dla pracowników KPK, zakup wyposażenia IT) w 2016 r. przewidziano m.in.:

- zorganizowanie Dnia Informacyjnego LIFE w nowej formule z transmisją on-line - rozszerzenie o 3 panele dyskusyjne dla ok. 50 osób każdy, poświęcone ochronie przyrody, projektom innowacyjnym i kampaniom edukacyjnym,
- organizację 6 szkoleń pisania wniosków do Programu LIFE,
- konsultowanie ok. 50 wniosków do Programu LIFE,
- współpracę z podmiotami zagranicznymi- wyjazd studyjny celem zapoznania się z europejskimi projektami w ramach komponentów, w których Polska notuje najłabsze wyniki,
- udział w GreenWeek w Brukseli- konferencji dot. najlepszych praktyk oraz nowych trendów w obszarach środowiskowych objętych programem LIFE,
- tłumaczenie wytycznych LIFE dla wnioskodawców, zgodnie z którymi przygotowywane są wnioski składane w naborach LIFE- 6 kompletów tłumaczeń,
- tłumaczenie publikacji informacyjnych KE- dwie broszury informacyjne publikowane przez KE w języku angielskim,
- przygotowanie i publikację przewodnika po dokumentach programowych Programu LIFE, publikacji „Polskie projekty LIFE” oraz dwóch artykułów sponsorowanych,
- monitorowanie rozpowszechniania w mediach informacji o Programie LIFE.

Załączniki:

1. Lista przedsięwzięć, które spełniają kryteria wyboru w naborze 2015 r.
2. Zestawienie realizowanych projektów LIFE+/LIFE (z udziałem dofinansowania KE i NFOŚiGW)

